

Sovittelukoulutus

6.10.2020 Ryhmätyöt

Case 1 “kontakti”

Case: Olet alueen seurakehittäjä. Seurasta x soitetaan sinulle lajiliitto Y:n ohjeistamana. Seura on voimaton erään urheilijansa vanhemman käytöksen vuoksi. Vanhempi häiritsee toistuvasti harjoituksia kommentoimalla valmentajalle ja huitomalla kentän laidalla. Lisäksi ko. vanhempi pyörittää negatiivisen keskustelun kerhoa urheiluhallin kahviossa. Nuori valmentaja on uupunut ja jää sairauslomalle.

Seuran puheenjohtaja on pyytänyt vanhempaa kuultavaksi useaan otteeseen, mutta vanhempi kieltäytyy. Seura kokee olevansa voimaton, koska ei voi kohdistaa kurinpitotoimia vanhempaan, joka ei ole seuran jäsen.

Tehtävän kokonaiskesto 20 min.

Keskustelkaa kolmikossa/nelikossa

- Miten lähdet purkamaan tilannetta?
- Keskä voisivat toimia sovittelijoina?
- Keskä ovat osapuolia?
- Minkälaisella otteella etenet?

Kirjatkaa muistiinpanonne ppt-pohjalle

Jaana, Jenni ja Klara

Case 1 ”kontakti”

Yksilökeskustelut ensin seuran puheenjohtajan ja valmentajan kanssa. Osapuolia ovat seura ja ko. vanhempi. Saako seura antaa vanhemman tietoja seurakehittäjälle? Vanhempi ei ole seuran jäsen, miten asiaa lähdetään purkamaan vanhemman kanssa? Kutsutaan koolle vanhempi, seuran edustus, mahdollinen joukkueenjohtaja ja sovittelija/t. Valmentajalle annetaan tässä vaiheessa rauha. Kaikkia osapuolia kuullaan tasapuolisesti. Jos mahdollista, koitetaan saada yksilökeskustelu myös vanhemman ja sovittelijan välille. Koitetaan saada selville mistä vanhemman tyytymättömyys johtuu.

Case 1 ”kontakti”

- Seurakehittäjän yhteydenotto vanhempaan, valmentajaan ja seurajohtoon
- Henkilökohtaiset keskustelut em. tahojen kanssa ja ehdotus yhteisestä tapaamisesta
- Jos ei vanhempi suostu keskusteluun, voiko mennä kahvioon häntä tapamaan?
- Sovittelijana liikunnan aluejärjestön seurakehittäjä (apuna voi olla esim. liiton tai toisen lajin seurakehittäjä)
 - Tunnustelu ”mikä mättää?”

Jaana, Jenni ja Klara

Case 1 ”kontakti”

Yksilökeskustelut ensin seuran puheenjohtajan ja valmentajan kanssa. Osapuolia ovat seura ja ko. vanhempi. Saako seura antaa vanhemman tietoja seurakehittäjälle? Vanhempi ei ole seuran jäsen, miten asiaa lähdetään purkamaan vanhemman kanssa? Kutsutaan koolle vanhempi, seuran edustus, mahdollinen joukkueenjohtaja ja sovittelija/t. Valmentajalle annetaan tässä vaiheessa rauha. Kaikkia osapuolia kuullaan tasapuolisesti. Jos mahdollista, koitetaan saada yksilökeskustelu myös vanhemman ja sovittelijan välille. Koitetaan saada selville mistä vanhemman tyytymättömyys johtuu.

Case 1 "kontakti"(Katja, Nina ja Markka)

- Alueen seurakehittäjä ja lajiliiton edustaja toimivat sovittelijana
- Vanhempi, valmentaja ja seuran puheenjohtaja mukana sovittelussa
- Alueen seurakehittäjä ottaa yhteyttä kaikkiin osapuoliin ja tekee alku tunnusteluja ja kysyy ovatko he valmiita sovitteluinfoon -> (selvittää mikä on puheenjohtajan rooli / suhde vanhempaan)
- Infotilaisuus
- Sovittelu

Case 1

- Osapuolet: seura, nuori valmentaja ja vanhempi
- Sovittelija: voisiko sovittelija ollakin jostain muualta kuin liitosta / alueelta? Esim kunnasta. Olisiko sovittelijoita hyvä olla 2.
- Vanhempien pelisääntökeskustelu seuran sisällä. Reilun pelin periaatteet ja tarkoittaa seuran sääntöjä, miten vanhemmat voivat keskusteluun osallistua.
- Mikä motivoi vanhempaa osallistumaan keskusteluun, jos ei ole tähän mennessäkään osallistunut? Kahviossa kahvikupin ääressä, lapsen harrastamisen jatkuvuuden takaamisen kautta.
- Pyrittävä selvittämään, miksi vanhempi antaa ohjeita koko ajan? Onko taustalla yli-innokkuus vai epäluottamus valmennusta kohtaan?
- Positiivisen suhtautumisen kautta lähestytään vanhempaa ja yritetään saada keskusteluyhteys. Olisi tärkeää että vanhempi myös kuulisi valmentajan näkökulman.
- Ensisijaisesti annetaan seuralle tukea, jotta ei tule ylilyöntiä (liitto / aluejärjestön toimija ei ensimmäisenä lähde soittamaan). Löydettäisiinkö seurasta joku, joka saisi puheyhteyden vanhempaan ja asia sitä kautta lähtisi purkautumaan.

Case 2 infotilaisuus

Olet liiton seurakehittäjä ja kahden seuran urheilijat ja seuratoimijat ovat riitaantuneet sosiaalisessa mediassa käydystä keskustelusta. Olet päättänyt itse toimia sovittelijana.

Tehtävän kokonaiskesto 20 min.

Keskustelkaa kolmikossa/nelikossa

-Miten lähestyt osapuolia?

-Miten kutsut osapuolet koolle? ja mihin?

-Miten esittelet sovittelua työmuotona ja sitoutat osapuolia prosessiin

Kirjatkaa muistiinpanonne ppt-pohjalle

Case 2. infotilaisuus (Niklas, Mira ja Mervi, room 2)

- Lähtökohtana seuran yhteydenotto, jonka seurauksena olen päättänyt toimia sovittelijana
- Seurojen puheenjohtaja/toiminnanjohtaja: puhelu
 1. kysymys, onko hän tietoinen somessa tapahtuneesta?
 2. ehdotus yhteisestä sovitteluprosessista
 3. perustelu miksi on tärkeää tarttua asiaan heti ja työstää ratkaisua yhdessä
 4. Ketkä kaikki ovat osallisena → määrittely, kontaktoitavien laajentaminen/supistaminen
 5. Oman sovittelijaroolin kertominen
- Teams/zoom apuna, osapuolet yhteen keskustelemaan asiasta
- Merkityksellistä on se, ettei tässä vaiheessa vielä ”hypätä” henkilökohtaisiin kokemuksiin tapahtuneesta

Ryhmä 5 (Jarno, Mika & Kaisa)

- Puhelinsoitto seuran pj, tj,
- Kutsu osapuolille sähköpostilla
- Tapaaminen osapuolien välille neutraalissa paikassa

Case 3 yksittäistapaaminen

Seuraan puolitoista vuotta sitten palkattu ensimmäinen ammattivalmentaja on joutunut riitaan seuran johtokunnan jäsenten kanssa työmäärästään. Hänen toimenkuvansa oli alunperin rajattu edustusjoukkueen urheilijoiden ja sitä seuraavan tason valmentamiseen. Valmentaja kokee johtokunnan toimesta tulevan jatkuvasti uusia tehtäviä ja ristiin ohjausta, eivätkä alunperin sovitut työn rajat pidä.

Väsytys on tehnyt aiemmin innokkaasta kehittäjästä ärtyisän työntekijän. Hän on ottanut yhteyttä Savaliin tilanteestaan ehkä myös konsultoinut liiton juristia. Johtokunnan sisällä on kahta linjaa, juridista ja sopimista edistävää, Sinua lähestynyt seuran johdon edustaja. Olet pyydettyinä ulkopuolisena toivonut tapaamisia valmentajan ja johtokunnan kahta linjaa edustavien kanssa. Ensimmäisenä tapaat valmentajan. Tämän jälkeen sinulla on tarkoituksena tavata pj ja kaksi eri linjoja edustavaa jk:n jäsentä.

Kyseessä on nyt ensimmäinen tapaaminen: valmentaja.

Tehtävän kokonaiskesto 25 min.

Haastatteluvaihe 10 min

Ryhmän pohdinta 15 min

Yksi ryhmästä ottaa valmentajan roolin.
Toinen toimii sovittelijana.
Kolmas tarkkailijana ja kirjaajana

Kirjatkaa muistiinpanonne ppt-pohjalle

- mitä keskeistä yksilön kuulemisessa nousi esiin sovittelijan roolin, toiminnan ja sovittelun edistymisen kannalta?

Sovittelijan rooli, toiminta ja edistyminen

- Sovittelija kuunteli hyvin
- Sovittelija johti keskustelua M-kysymyksillä ja pyrki saamaan taustatietoa, mitä asioista on sovittu, onko suunniteltu yhdessä ja miten valmentajaan pidetään yhteyttä
- Sovittelijan toiminta oli rauhallista, empaattista ja ymmärtävää (neutraali suhtautuminen)
- Sovittelu edistyi luontevasti ja selkeästi kohti tavoitetta (saada taustatietoa tilanteesta valmentajan näkökulmasta)

Ryhmä 5 (Jarno, Mika & Kaisa)

- Alkutilanteen kartoitus:
 - Kysymys, mikä on ongelman syy?
 - Kysymys, onko olemassa sopimusta työstä?
 - Onko sopimusta päivitetty - seurattu?
- Kuuntele ja reagoi kuullun perusteella

OSA 1:

- Valmentaja: tilanne ahdistaa, miten ratkaisun voisi löytää, olen kypsynyt hommaan
- Sovittelija: haluaisitko tarkemmin kertoa mihin olet kypsynyt?
- V: työtehtävien määrä on lisääntynyt koko aika ja vaatimukset ovat korkeat
- S: millaiseen tehtävään sinut on palkattu?
- V: edustusjoukkueen valmennus
- S: millaisia tehtäviä on tullut lisää?
- S: mitä olet vastannut, kun sinulle on näitä lisätehtäviä tarjottu?
- V: aluksi vähän sanoin vastaan, mutta olen joutanut tilanteessa
- S: kenen kanssa seurasta olet asiasta jutellut?
- V: olen ollut yhteydessä Savaliin ja liiton juristiin, puheenjohtajan kanssa ollut kehityskeskustelutilaisuus joka ei vastannut tilaisuuden odotuksia. Ahdistaa.
- S: kehuu valmentajan aktiivisuudesta ja oma aloitteisuudesta. Miltä tuntuisi, jos istuttaisiin esihenkilön kanssa yhdessä alas ja pohtimaan yhdessä työnkuvaa uudelleen
- V: tuntuu järkevältä, mutta tuntuu että seuran puolelta ei tulla vastaan ja johtokunnan puolelta ei ymmärretä työnkuvan kokonaisuutta ja työn kokonaismäärää.

Klara sovittelija
Jaana valmentaja
Jenni kirjuri & tarkkailija

OSA 2:

- Olisi hyvä kysyä myös: Millainen tilanne on ollut aiemmin? Miten tilanne on muuttunut?
- On hankala sovittelijana olla neuvomatta tai antamatta vastauksia
- On tärkeä miettiä mitä on hyvä kysyä ja millä sanoilla aloittaa kysymyksen
- Kannustaa osapuolten yhteiseen keskusteluun ja tilanteen ratkaisemiseen
- Neutraalit kysymykset voivat auttaa valmentajaa rauhoittumaan tilanteessa ja käymään asioita läpi
- Voi jäädä tuntemus ns. tyhjän päälle jäämisestä, kun kehoitetaan keskustelemaan asiasta asianomaisten kanssa ja ei mahdollisesti tiedä jatkosta miten asia etenee

Valmentaja (Katja) ja sovittelija (Markka)

Keskeiset asiat

Sovittelijan rooli

- kuuntelija, vuorovaikutus/vuoropuhelu, läsnäoleva, neutraali äänensävy,

Sovittelun edistymisen kannalta

- Oikeanlaiset M alkuiset kysymykset,

Case 3.

- Tausta: millainen työsopimus? Mitä siellä lukee työtehtävistä?
- Miten esimies-alainen –rooli?
- Kysymyksiä valmentajalle:
 - Kerro omin sanoin, mistä on kyse?
 - Miltä tilanne sinusta tuntuu?
 - Miten tilanne on syntynyt?
 - Onko tilannetta yritetty jo ratkaista jotenkin? Onko keskusteltu asiasta?
 - Onko jokin tilanne, jota ennen tilanne oli paremmin kuin sen jälkeen? Milloin tämä tapahtui?
 - Miten itse ratkaisisit tilanteen?
- Yhteenvedo keskustelun loppuun
 - Käydään keskustelut johtokunnan jäsenten kanssa
 - Saako kertoa jostain keskustelu osista tai keskustelun sisällöstä muille?
 - Yhteinen jatkokeskustelu, missä etsitään yhteistä ratkaisua
- Pohdinta:
 - Kuuluuko tähän keskusteluun välttämättä ollenkaan ratkaisuvaihtoehtojen etsiminen?
 - Miten paljon voi/kannattaa ”peilata” henkilöiden omia sanoja? Jatkokeskustelua varten voisi olla hyödyllistä, ettei tule tehdyksi johtopäätöksiä.

Sovittelukeskustelu case valmentaja ryhmä 1

- Sovittelija kuunteli hyvin valmentajaa,
- Tuntui, että aikaa keskusteluun on
- Valmentaja sai purkaa tunteja
- Alussa olisi voinut kertoa tarkemmin, millaisesta keskustelusta on kysymys – kahdenvälinen, luottamus....
- Faktat pitäisi olla kunnossa – esim. työaika – mitä työajasta oli sovittu – kannattaisi selvittää
- Miten Savalin asiaan voidaan vielä vaikuttaa, olisi voinut kysyä.
- Oliko seura tietoinen työnantajavelvoitteistaan?
- Hyvä, että pyydettiin valmentajaa pohtimaan, mitä hän itse voisi tehdä asian eteen.

Case 4 sovittelutilanne

Lajin edustusjoukkueen valintapäätöksen jälkeen joukkueeseen valitsematta jäänyt urheilija on arvostellut päätöstä rajusti julkisuudessa sekä sosiaalisessa mediassa rannalle jäännistään. Hänen mielestään päävalmentaja on toiminut omavaltaisesti eikä ole antanut hänelle näyttömahdollisuutta.

Liiton ja valmentajan mielestä urheilija on sortunut epäurheilijamaiseen käytökseen ja harkitsee kurinpitotoimenpiteitä. Tilannetta ei haluta kuitenkaan viedä suoraan kurinpitomettelyyn vaan yritetään sovittaa. Sovittelija on käynyt osapuolten kanssa yksittäiskeskustelut ja onnistunut järjestämään sovittelutilaisuuden,

Tilaisuuteen osallistuvat urheilija ja lajin päävalmentaja.

Tehtävän kokonaiskesto 35 min.

Sovitteluvaihe 20 min

Ryhmän pohdinta 15 min

Roolit Urheilija, valmentaja ja sovittelija

Kirjatkaa muistiinpanonne ppt-pohjalle

- miten sovittelija toimi edistääkseen osapuolten lähentymistä ja keskinäistä ymmärrystä?
- Mikäli tilanne olisi jatkunut mitä olisi tapahtunut ja miten sovittelija olisi edesauttanut lähentymistä ja sopimuksen syntymistä?

Ryhmä 5 (Jarno, Mika & Kaisa) (tehtävä 4)

- Sovittelija toimii puheenvuoron jakajana
- Sovittelija pitää huolta, että osapuolet voivat puhua ilman keskeytyksiä
- Kirjataan yhdessä ylös faktatiedot esim. onko liitolla kriteerit maajoukkue valoinnoille ja kuka kriteerit on tehnyt
 - Keskustellaan faktatietojen pohjalta urheilijan tavoitteiden saavuttamisesta
 - Keskustellaan yhdessä epäurheilijamaisesta käytöksestä

Case 5 sovittelutilanne

On syntynyt kiista seuran kausimaksujen maksamatta jättämisestä seuran ja B-ikäisen urheilijan vanhempien välille. Juniori oli siirtynyt kauden keskivaiheilla vanhempien ja valmentajan välisten erimielisyyksien takia toiseen seuraan ja vanhemmat perivät takaisin maksamaansa kausimaksua vedoten valmennuksen tasoon.

Tämän valmentaja ja seura kiistävät ja kokevat seurasiirron tapahtuneen muista kuin urheilullisista syistä. Vanhemmat ovat ottaneet yhteyttä liittoon ja kysyneet kausimaksun perimisen laillisuutta.

Liitosta on ehdotettu osapuolten välistä keskustelua ja sopimista. Tilaisuus on saatu järjestymään. Olet neutraali sovittelija ja tilaisuuteen ovat tulleet isä, yllättäen perheen juristi ja seuran valmentaja. Olet haastatellut isän, pelaajan ja valmentajan ennakkoon.

Tehtävän kokonaiskesto 35 min.

Keskustelkaa kolmikossa
-Miten lähdet purkamaan tilannetta?

-Ketkä voisivat voimia sovittelijoina?

-Ketkä ovat osapuolia?

Kirjatkaa muistiinpanonne ppt-pohjalle

Case 5 sovittelutilanne

- Miten lähdet purkamaan tilannetta?
 - tilaisuudesta poistetaan juristi
 - lähdetään selvittämään kausimaksuun liittyvistä ohjeistuksista (onko ilmoittautuminen ollut sitova, maksuja ei palauteta jne.)
 - tarvitseeko selvittää valmennuksen laadun tasoa?
- Ketkä voisivat toimia sovittelijoina?
 - kuka tahansa ulkopuolinen (alue, liitto tai kunnan oma sovittelija)
- Ketkä ovat osapuolia?
 - isä (ja urheilija)
 - seura ja seuran valmentaja
 - sovittelija/t
- Meidän ratkaisu: maksetaan perheelle takaisin puolikas kausimaksu!

Case 5, sovittelutilanne

Klara, Jenni, Jaana

- Osapuolia ovat seura ja vanhemmat
- Alussa kuvataan prosessi, kerrotaan mitä tähän asti tehty, mikä tämän tilaisuuden tarkoitus on
- Olisiko seurasta pitänyt olla mukana myös joku hallituksesta/johtokunnasta?
→ Otetaan puheenjohtaja mukaan tilaisuuteen
- Sovittelijana / sovittelijoina joku ulkopuolinen, neutraali toimija
- Voidaanko juristin kanssa käydä oma keskustelu etukäteen?
- Ratkaisuun varmasti päästään rahojen suhteen, juridiikan näkökulmasta
- Päästäänkö keskustelussa vielä toiselle tasolle, miten asiat nähdään, ja miksi tilanteeseen on ajaututtu?
- Pyritään ns. pattitilanteen purkuun
- Erillinen tilaisuus vielä pelaaja – valmentaja + sovittelija, jotta päästään purkamaan tilanteeseen johtuvia syitä ja näkökulmia

Case 5 sovittelutilanne

Ryhmä: Noora, Tiina ja Tapio

- Keskustelu ensin eri osapuolten kanssa (vanhemmat + juristi, valmentaja, seura)
- Liiton tai alueen edustaja voi toimia sovittelijana
- Hyvä selvittää juristin rooli, miksi mukana keskustelussa
- Yksittäiskeskustelujen pohjalta nousseet asiat esiin, miten tämän voisi ratkaista
- Tilannetta voisi lähteä purkamaan valmennuksen kautta (linjaukset). Voisi selventää tilannetta, maksuja ja tulevaa ratkaisua.